

SDRUŽENÍ CZ.NIC, SPRÁVCE ČESKÉ NÁRODNÍ DOMÉNY .CZ

Zájmové sdružení právnických osob CZ.NIC bylo založeno předními poskytovateli internetových služeb v roce 1998 a nyní má již více než sto členů. Hlavními činnostmi sdružení jsou provozování registru doménových jmen .CZ a zabezpečování provozu a rozvoj české domény nejvyšší úrovně. Mimo to se pracovníci CZ.NIC věnují řadě projektů rozvíjející internetové služby a technologie, mezi něž patří open source routery Turrís, routovací démon BIRD, autoritativní DNS server Knot DNS a Knot Resolver, autentizační služba mojID nebo rozšiřování technologie DNSSEC. Tyto a řada dalších projektů jsou určeny jak české internetové komunitě, tak té zahraniční.

Sdružení CZ.NIC provozuje národní CSIRT tým České republiky – CSIRT.CZ a v rámci osvětové a vzdělávací činnosti vydává odborné a populárně naučné knihy (Edice CZ.NIC), natáčí osvětové seriály (Jak na Internet, Nebojte se Internetu, Datová Lhota, Alenka v říši GIFů) a provozuje vzdělávací centrum (Akademie CZ.NIC). CZ.NIC je členem sdružení EURid spravujícího evropskou doménu EU nebo prestižního konsorcia EU Digital Identity Wallet Consortium (EWC), které sdružuje přes 60 organizací včetně vlád, odborníků z odvětví cestovního ruchu a elektronických plateb; a dalších obdobně zaměřených mezinárodních společností (CENTR, ccNSO a další).

V roce 2013 získal správce české národní domény mezinárodně uznávanou certifikaci systému managementu bezpečnosti informací (ISMS, podle normy ISO 27001).

Hierarchie řídicích orgánů CZ.NIC

Nejvyšším orgánem sdružení je valná hromada. Dalšími jsou potom kolegium, představenstvo a dozorčí rada.

Management sdružení CZ.NIC

Informace o členech managementu CZ.NIC jsou k dispozici na [webu sdružení](#).

HLAVNÍ PROJEKTY a AKTIVITY SDRUŽENÍ

[FRED](#) (Free Registry of ENUM and Domain) je open source software určený ke správě internetových domén. Ve sdružení CZ.NIC vznikl v roce 2005 a aktuálně ho používají správci registrů v Argentině, Kostarice, Albánii, Severní Makedonii, Tanzanii, Angole, na Malawi, Lesothu a v Macau.

[BIRD Internet Routing Daemon](#) je open source směrovací démon využívaný největšími IXP a CDN po celém světě.

Projekt vznikl na Matematicko-fyzikální fakultě UK, přičemž v současné době se na jeho vývoji podílí projektový tým Laboratoří CZ.NIC.

Knot DNS a Knot Resolver

[Knot DNS](#) je autoritativní DNS server a [Knot Resolver](#) rekurzivní DNS resolver. Oba tyto open source projekty vyvíjí sdružení CZ.NIC v rámci svých laboratoří.

TURRIS

[Projekt Turris](#) vznikl v roce 2013 jako výzkumný bezpečnostní projekt. Dnes jsou jeho součástí i komerčně nabízené routery [Turris Omnia](#), [Turris MOX](#) a [Turris Shield](#). Hlavní předností těchto zařízení je důraz na bezpečnost a otevřenost. Kromě automatických bezpečnostních aktualizací umožňují i připojení do programu vyhledávání útočníků. Sem přispívají daty o podezřelých spojeních z Internetu, která míří na router, a zároveň dostávají zpět seznam automaticky detekovaných útočníků z celého světa. Tímto způsobem aktivně blokuje a chrání sebe i ostatní počítače v lokální síti.

MojID

[MojID](#) je služba, díky níž mají uživatelé českého internetu možnost používat pro přihlašování k různým internetovým službám jednotné identifikační údaje (uživatelské jméno a heslo). MojID také umožňuje udržovat údaje o jeho držiteli na jednom bezpečném místě a stále aktuální. Od roku 2020 si mohou uživatelé služby MojID propojit svůj účet s Národním bodem pro identifikaci a autentizaci ([NIA](#)) a využívat tak elektronických služeb státu.

CSIRT.CZ

[CSIRT.CZ](#) je Národní bezpečnostní tým České republiky a je provozován sdružením CZ.NIC na základě veřejnoprávní smlouvy a Zákona o kybernetické bezpečnosti od ledna 2011. CSIRT.CZ se podílí na řešení kybernetických incidentů v sítích provozovaných v České republice.

VIP doména

Služba [VIP doména](#) je určena organizacím a společnostem, pro které je zásadní bezpečnost, stoprocentní funkčnost a dostupnost jejich služeb provozovaných na doméně s českou národní koncovkou. [VIP doména](#) je provozována na stejné infrastruktuře jako celá národní doména .CZ a garantuje tak vysokou stabilitu a odolnost proti kybernetickým útokům. Zároveň poskytuje nejkratší možnou dobu odezvy a chrání proti neoprávněným technickým či administrativním změnám na doméně.

Aukce domén

Projekt [Aukce domén](#) spustilo sdružení CZ.NIC v květnu roku 2024. Od této doby mohou zájemci denně usilovat o zrušené nebo zaniklé domény s českou národní koncovkou, přičemž vítězové jednotlivých aukcí mají přednostní právo na jejich registraci. Aukce se můžou zúčastnit občané České republiky nebo států EU, kteří mají dostatečně ověřenou elektronickou identitu (MojeID nebo EU eID). Vyvolávací cena přednostního práva na registraci domény je rovných sto korun.

DALŠÍ VZDĚLÁVACÍ A OSVĚTOVÉ PROJEKTY

[Jak na Internet](#) a [Nebojte se Internetu](#) jsou osvětové projekty, jejichž cílem je přiblížit Internet a jeho možnosti, ale třeba také nástrahy, nejširší veřejnosti. Nejedná se pouze o televizní seriály, ale v rámci těchto projektů vznikají i webové stránky s rozšiřujícími informacemi, komiksové knihy nebo metodické listy pro pedagogy.

[Edice CZ.NIC](#) je ediční program zaměřený na vydávání odborných, ale i populárně naučných publikací spojených s Internetem a jeho technologiemi.

[Akademie CZ.NIC](#) je výukové centrum, které nabízí možnost odborného vzdělávání v oblasti Internetu a internetových technologií. Široká nabídka kurzů jsou určena všem, kteří se chtějí dozvědět více o vypsáných tématech, vyzkoušet si přednášenou látku v praxi, podělit se o zkušenosti s lektory, ale také s ostatními návštěvníky kurzů. Součástí výukového centra sdružení CZ.NIC je také laboratoř vybavená hardwarem a softwarem potřebným k testování a experimentování v rámci výuky.

ÚSPĚCHY A OCENĚNÍ

- cena [Bastlířů](#): udělena v roce 2017 za projekt Turris v kategorii Nejlepší projekt,
- cena [IPASCO](#): udělena v roce 2015 za projekt Turris v kategorii Innovative Cyber Security or Privacy Research,
- cena [Velkého bratra](#): udělena v roce 2014 za projekt Turris v kategorii Ocenění za ochranu soukromí,
- cena [Zlatý zavínáč](#): udělena v roce 2014 za osvětovou činnost v oblasti Internetu, podporu implementace nového internetového protokolu IPv6 nebo aktivity v oblasti otevřeného softwaru,
- cena [„The Best 2013“](#): udělena v roce 2013 za aplikace Datovka a iDatovka v kategorii Nejlepší projekt eGovernmentu
- cena [LINX Awards](#): udělena v roce 2010 za projekt BIRD.